

CC-LISENSSIT

Creative Commons eli CC-lisenssijärjestelmä on maailmanlaajuinen, yleisesti käytetty käyttöoikeuksien hallintaan tarkoitettu järjestelmä.

CC-lisenssien avulla tekijänoikeudenhaltija voi määritellä ne ehdot, joilla hän saattaa teoksensa muiden käytettäväksi.

Teoksen julkaiseminen CC-lisenssillä ei tarkoita tekijänoikeuksista luopumista. Teoskynnyksen ylittänyt teos saa automaattisesti tekijänoikeussuojan ja tekijällä on lähtökohtaisesti yksinoikeus päättää teoksensa julkisesta käytöstä.

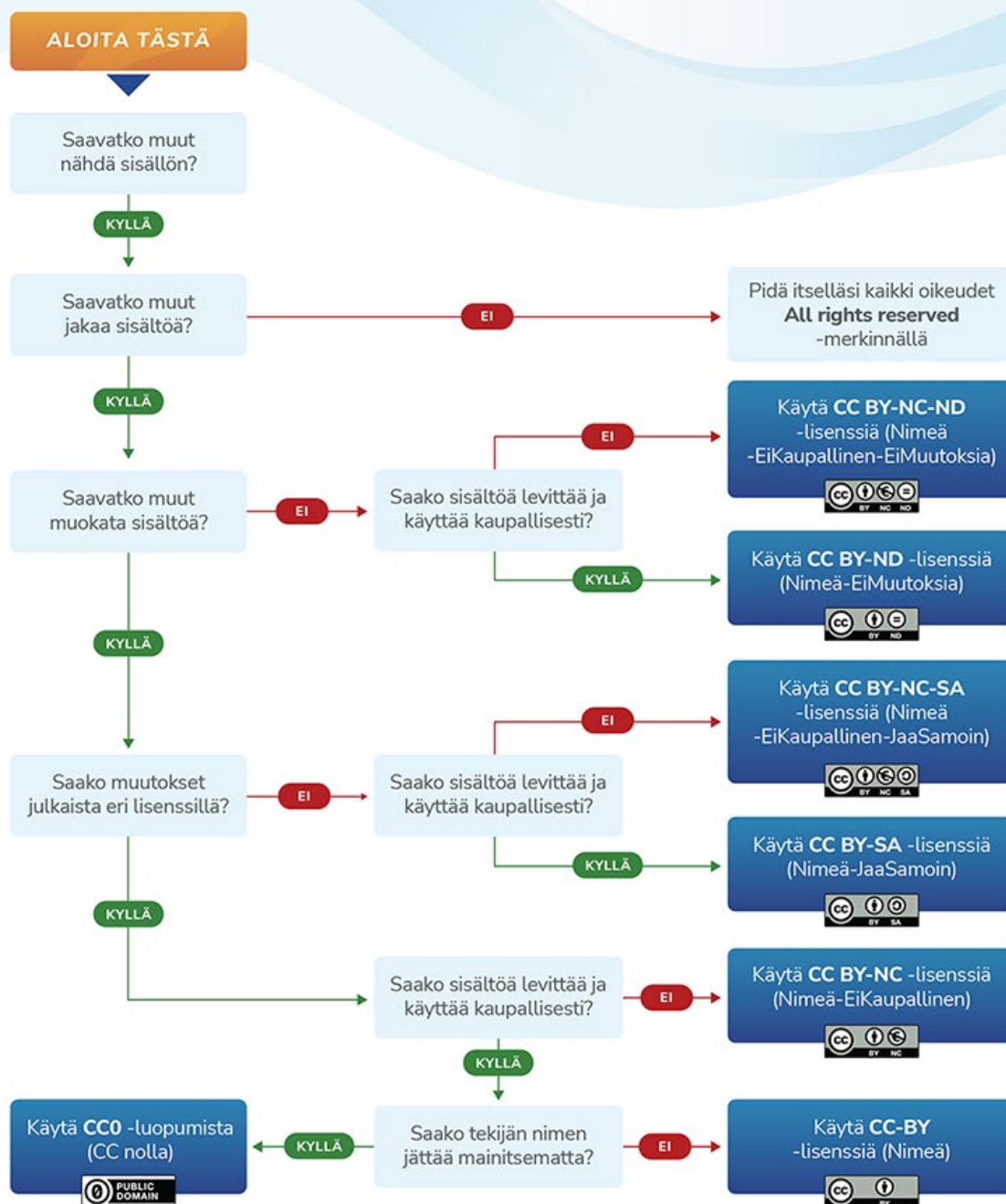
Lisenssien avulla tekijä voi määritellä teokselleen laajemmat käyttöoikeudet kuin mitä tekijänoikeuslaki sallii.

Creative Commons -lisenssit soveltuvat käytettäväksi kaikkien avointen sisältöjen julkaisemisessa, paitsi avointen tietokoneohjelmistojen julkaisemisessa, koska niille on omia lisenssejä.

Lisenssin käyttäminen ei edellytä mitään rekisteröintiä tai muuta lupaa. Riittää, että valittu lisenssi lisätään teoksen tietoihin.

Lisenssit ovat maksuttomia ja koneluettavia.

Lisenssin valinta

Avoimia CC-lisenssejä ovat:

- **CC BY** eli Nimeä (Attribution): Tekijä antaa luvan muiden kopioida, välittää, levittää ja esittää teostaan sekä siitä muokattua versiota, kunhan tekijään ja teoksen lisenssiin viitataan linkittäen ja mahdolliset muutokset selkeästi ilmoittaen. Muokatut versiot eivät saa loukata alkuperäisen tekijän työn ominaislaatua.
- **CC BY-SA** eli Nimeä (ByAttribution) ja JaaSamoin (ShareAlike): Tekijä antaa luvan muiden kopioida, välittää, levittää ja esittää teostaan sekä siitä muokattua versiota, kunhan tekijään ja teoksen lisenssiin viitataan linkittäen ja mahdolliset muutokset selkeästi ilmoittaen. Jos muokkaaja julkistaa muokatun version, se tulee julkistaa samalla lisenssillä. Muokatut versiot eivät saa loukata alkuperäisen tekijän työn ominaislaatua.

Muokkausoikeus helpottaa materiaalin sovittamista esimerkiksi toisenlaiseen opintojaksoon tai kurssiin, mahdollistaa materiaalin kääntämisen toiselle kielelle, mikä lisää sen kansainvälistä hyödyntämistä sekä mahdollistaa videotallenteiden tekstittämisen ja tekstien muuttamisen puhetallenteiksi, mikä parantaa näiden saavutettavuutta

Rajaavia lisenssejä:

Rajaavilla lisensseillä lisensoidut materiaalit eivät ole avoimia oppimateriaaleja, joissa käyttäjällä on määritelmällisesti aina oikeus kopioida, välittää, levittää ja esittää materiaalia ja siitä muokattuja versioita. Myös käyttöoikeuksiltaan rajatumpia oppimateriaaleja julkaistaessa CC-lisenssit ovat usein kätevin tapa ilmaista, mitkä oikeudet käyttäjällä on hyödyntää materiaalia.

CC BY-ND – Teosta saa käyttää ja jakaa vapaasti myös kaupallisessa tarkoituksessa, mutta teosta ei saa muuttaa tai muokata. Esimerkiksi kuvan rajaaminen ja tekstin kääntäminen ovat muuntelua.

CC BY-NC – Teosta saa käyttää, jakaa ja muokata vapaasti, mutta sitä ei saa käyttää kaupallisiin tarkoituksiin. Ota huomioon, että NC-ehdon sisältävät lisenssit ovat ongelmallisia avoimen julkaisemisen kannalta, koska kaupallinen käyttö on vaikeaa määritellä yksiselitteisesti. Tämän lisenssin käyttö voi myös rajoittaa tutkimusyhteistyötä yritysten kanssa.

CC BY-NC-SA – Kuten CC BY-SA, mutta kaupallinen käyttö rajattu lisenssistä pois.

CC BY-NC-ND – Kuten CC BY-ND, mutta kaupallinen käyttö rajattu lisenssistä pois.

Tekijänoikeudesta luopuminen

CC0 -lisenssi. Tekijä on luovuttanut teoksensa vapaaseen käyttöön luopumalla tekijänoikeuksistaan siltä osin, kuin se on mahdollista. Tekijään viittaamista ei edellytetä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuitenkin kuuluu tekijöiden maininta,

ja niin sanotusta isyysoikeudesta teokseen ei ole aina edes mahdollista luopua. CCO-lisenssi soveltuu datan ja metadatan jakamiseen. Datalla ei ole välttämättä selkeää tekijää eikä pelkkä data saa tekijänoikeussuojaa, vaan ainoastaan sen esittämismuoto (esim. tietokanta).

[Theseus.Tekijänoikeudet ja Creative Commons.](#)

[Creative Commons Finlandin lisenssivalitsin](#)